

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea
fării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Director : Dr. VICTOR CORBUL, medic-colonel în retragere
Redactor : CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte

Banca Națională și Conversiunea

BCU Cluj / — *Un apel* — Library Cluj

Dupăcum am cetit în gazetele din Capitală, Banca Națională a României, ca să nu suferă de pe urma conversiunii, va fi despăgubită de către Stat, punând în buget timp de 15 ani în fiecare an vre-o 450 milioane lei pentru B. N., adecă în 15 ani aproape 7 miliarde lei! afară de aceasta Statul îi va lăsa ca gaj pe tot acest timp toate minele sale de aur în administrație, precum și alte favoruri dela minele particulare de aur.

Eu cuget că e un prea mare favor pentru acționarii B. N. printre cari, dupăcum aud, un oarecare domn Bercovici, e unul dintre cei mai mari acționari!...

În schimb Băncile românești din Ardeal și Bănat, cari înainte de război, până la Unire au împrumutat și ajutat atâta lume agricolă românească și au împărțit an de an sub dominația maghiară atâtea ajutoare pentru scopuri culturale, apoi pentru cumpărări de pământ și case, vor fi atinse de moarte în urma conversiunii, iar B. N. pentru portofoliul așa numit „putred” va fi rebonificată de către Stat!... Pentruce? B. N. resp. Cons. de administrație e singur de vină că a preluat atâtea și atâtea „portofolii putrede” a unor anumite bănci, —

după gazetele din Capitală dela o singură bancă 1 miliard și 800 milioane — au greșit... să tragă ei consecințele!... e ușor a aduna fonduri de rezervă, aur și devize în valoare de mai multe miliarde, dacă Statul, în cas de ceva pierdere, are de îndată datoria să o desdauneze!...

Eu întreb: care bancă din țară a lucrat cu atâtea favoruri de tot soiul și a adunat atâtea venituri ca B. N.?

Un mic istoric va arăta starea de fapt:

B. N. a fost înființată în anul 1880 cu un capital de 30 milioane (după Enciclopedia Diaconovici): mai târziu capitalul a fost sporit la 100 milioane, iar mai apoi, înainte de asta cu vre-o 4—5 ani a fost sporit la 600 milioane, dar cum?... fără ca acționarii să plătească ceva, s'a revalorizat aurul, care a fost și a Statului și s'a scris simplu de tot în loc de 100... 600 milioane!... în schimb, veți-bine, s'au șters unele datorii ale Statului către B. N.! și cari anume datorii?... *acelea*... — după cum se știe — B. N. a tipărit atâtea miliarde în bilete de bancă, fără nice o acoperire, adecă lucru de tipografie, și ca urmare, *leul s'a prăbușit la 1.60 centime elvețiene*:

Resumatul: B. N. în 54 ani, pe lângă un capital mic (30, mai apoi 100 milioane), sârmana de ea, are astăzi 600 milioane lei capital și fonduri de rezervă, aur și devize în valoare de vre-o 10 miliarde, iar Statul, — adecă noi contribuabilii — să o sprijină pentru pierderile avute și făcute de administrația ei!...

Aș pricepe... dacă din cele vre-o 7 miliarde primite dela Stat, se vor da vre-o 2 miliarde pentru ajutorarea băncilor românești strâmtorate prin conversiune, cu deosebire pentru băncile românești din Ardeal și Bănat, nu aș avea multe de țis!... Să sperăm că va fi așa!... Băncile din vechiul Regat: Creditul Agricol, Creditul urban, apoi Cooperativele de acolo sunt esceptate dela conversiune; cele 2 dintâiu au fost deja odată asanate de Banca Națională respective de Stat; să se procedeze tot așa și cu băncile românești din Ardeal! Ajutorarea acestora, după cum im esplică un bun finanțiar din Cluj, s'ar putea face cu 150 milioane anual în timp de 10 ani și eu cuget, că Banca Națională, atât de favorisată în toată privința și primind timp de 15 ani câte 450 milioane anual, ar putea face ușor acest sacrificiu, mai ales că banii sunt ai Statului și sunt adunați dela contribuabili, iar sacrificiul se face pentru ajutorarea populații românești, daci pentru un interes de Stat. Sau

doară are cineva interes că bănciile românești din Ardeal și Bănat să dispară?...

Eu aș apela la toți înalții demnitari bisericești — ortodocși și uniți — din Ardeal și Bănat în frunte cu SS. Patriarhul Dr Miron Cristea, I. P. S. S. L mitropoliții Dr. V. Suciuc și Dr. N. Bălan, încunjurați de toți episcopii ardeleni, cari cunosc așa bine trecutul băncilor românești din Ardeal și Bănat, ca să ceară o audiență comună la M. S. Regele și să spună lucrurile *neted* așa cum s'au petrecut înainte de război; fără băncile românești de aci românii nu ar fi putut rezista până la înfăptuirea Unirii; totodată să se arate că exproprierea făcută în primii ani de după Unire, nu se poate lua ca model antemergător pentru conversiune; la expropriere s'a fixat un plafon de 200 de hectare și numai de aci în sus s'a expropriat, adică s'a luat numai dela cei ce aveau mult, a fost deci o lege echitabilă, aci însă să ia și celor săraci, cari au eventual vre-o câteva mii de lei depuși și câștigați cu multă trudă; să se fi făcut și aci un plafon d. e. un capital până la 100 mii liber — adică să nu suferă — de conversiune, dela 100 mii lei în sus să se fi pus treptat un procent tot mai ridicat, ca la global, așa ar fi fost echitabil, căci se lua dela cei ce au mult și nu-i prea doare!

Eu cuget că „Solidaritatea” ar trebui să apeleze cât de curund la înalții demnitari bisericesci, amintiți mai sus, căci dela Parlamentari nu se poate aștepta nimic; mulți dintre cei ce au fost puși în comisiile pentru pregătirea conversiunii, au anunțat la timpul său datorii de multe milioane pentru a fi convertite și atunci ce sprijin poți aștepta dela ei, dintră ei trag jar la oala lor și nu le pasă mult de năcazurile altora!...

Și ca închiere amintesc și împrejurarea, că dacă băncile au luat câteodată pentru împrumuturi o dobândă mai mare, Banca Națională singură le-a constrâns, le-a împins pe această cale, deoarece ea a păstrat un scont foarte ridicat (12%), cel mai ridicat din toată Europa!...

Puțină bunăvoință și echitate!...

Mentalitate de debitor!

— Morală modernă —

Gazeta „Țara Noastră” din 14 Iunie a. c. sub titlul „Acțiunea debitorilor” scrie că tot soiul de debitori, agricoli și urbani, nefiind mulțămiiți cu noua lege a conversiunii țin încontinuu adunări și proteste, iar președintele lor propune o moțiune — foarte semnificativă pentru mentalitatea lor — direct anarhică și anume:

Anularea a 75% din toate datoriile, restul de 25% să-l preieie Statul, iar debitorii să plătească deodată cu impozitele — adecă să rămână în restanță — câte o sumuliță cu 1% dobândă!... Câtă modestie în gestul lor? Pentruce nu cer și o pensie viageră de vre-o 20 mii lei lunar și un automobil din cele ministeriale, ca să nu se ostenească prea mult cu încasarea pensii?...

Abia li s'a dat prin lege un favor, care orice s'ar ȃice, e *extraordinar de mare* și totuși sunt nemulțămiiți cerând și mai mult!... Nu e destul că prin favorul dat lor mii de mici deponenți sunt total ruinați!

Au făcut împrumuturi în speranța unei inflații ca în Germania, Ungaria etc., sperând a plăti milionul împrumutat vândând o găină și dacă venia inflația sperată de ei toți creditorii lor ar fi fost ruinați!...

Ce le pasă lor de așa ceva, numai ei să rămână cu buzunarele pline!.. Triste moravuri și triste concepții de demnitate, onoare, morală!...
